

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/40/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6617207611
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6617207611.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Galla a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Klaudie Koskovej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: M. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov M. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. 2, L., štátnej občianky SR, zast. JUDr. Martinou Meszáros Bariakovou, advokátkou, so sídlom Bystrický rad 453/77, Žvolen a spôsobilosti na právne úkony obmedzeného O. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XX, O., štátneho občana SR, zast. opatrovníkom T.. O. M., nar. XX.XX.XXXX a N. M., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom M. XX, O., štátni občania SR, o návrhu starých rodičov T.. O. M., nar. XX.XX.XXXX a N. M., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom M. XX, O., štátni občania SR, zast. JUDr. Ondrejom Szilágyim, advokátska kancelária so sídlom Haličská cesta 3200, Lučenec, o úprave styku starých rodičov s maloletým dieťaťom, o nariadení neodkladného opatrenia, o odvolaní proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. 4P/34/2017-65, zo dňa 22.08.2018, takto

rozhodol:

I. Uznesenie okresného súdu vo výroku I. m e n í tak, že nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým dočasne do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 4P/34/2017 upravuje styk starých rodičov T.. O. M. a N. M. s maloletým dieťaťom M. E. bez prítomnosti matky tak, že starí rodičia si prevezmú maloleté dieťa každý párný týždeň v mesiaci v sobotu o 09.00 hod. pred bytom matky a vrátia ho späť matke toho istého dňa na tom istom mieste o 18.00 hod. Výrok o realizácii upraveného styku starých rodičov s maloletým dieťaťom bez prítomnosti otca maloletého dieťaťa z r u š u j e.

II. Uznesenie okresného súdu vo výroku II. p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec, ako súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne, do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 4P/34/2017 upravil styk starých rodičov T.. O. M., nar. XX.XX.XXXX a N. M., nar. XX.XX.XXXX s maloletým dieťaťom M. E., nar. XX.XX.XXXX bez prítomnosti matky tak, že starí rodičia si prevezmú maloleté dieťa v sobotu o 08.00 hod. pred bytom matky a vrátia ho späť matke toho istého dňa na tom istom mieste o 18.00 hod. Takto upravený styk starých rodičov s maloletým dieťaťom sa mal realizovať bez prítomnosti otca maloletého dieťaťa. Zároveň uložil účastníkom konania povinnosť takto upravený styk dodržiavať, matke uložil povinnosť maloleté dieťa na styk so starými rodičmi vopred pripraviť a starým rodičom povinnosť maloleté dieťa v stanovený termín a na určenom mieste prevziať a vrátiť ho matke v určenom čase na určenom mieste v poriadku späť. Neodkladné opatrenie nariadil v zmysle ustanovení § 324 ods. 1, 2, 3 a nasl. Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“) v nadväznosti na § 2 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku (zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „C.m.p.“). Dokazovanie v konaní o nariadení neodkladného opatrenia vykonal len v relevantnom rozsahu. Mal za preukázané, že je potrebné bezodkladne upraviť styk starých rodičov s maloletým dieťaťom, nakoľko matka z obavy z nepriaznivého vplyvu otca na maloleté dieťa tento styk výrazne obmedzuje. Hoci išlo o výrazne obmedzený styk, starí rodičia ho mienili rešpektovať, napriek tomu matka starým rodičom styk s vnukom neumožnila. Okresný súd došiel k záveru, že matka starým

rodičom, ktorí majú v zmysle Zákona o rodine právo na zachovanie a rozvíjanie vzťahu s vnukom im tomto konaní vedome bráni. Pri určení rozsahu styku poukázal na to, že na jednej strane nie je vhodné úplne pretrhnúť kontakt starých rodičov s dieťaťom, avšak na strane druhej sú starí rodičia zároveň aj opatrovníci nesvojprávneho syna, ktorý vyžaduje ich starostlivosť a opateru. Nakoľko v súčasnej dobe nie je zrejmé, aký má vplyv kontakt otca s maloletým synom na jeho psychický a fyzický vývoj, súd upravil styk starých rodičov s maloletým dieťaťom v rozsahu jednej soboty každý párný týždeň od 08.00 hod. do 18.00 hod. bez prítomnosti otca maloletého dieťaťa. K takémuto rozsahu úpravy styku dospel súd aj z dôvodu, že starí rodičia v čase, keď sú s vnukom, budú musieť zároveň zabezpečiť aj starostlivosť o svojho syna. Na záver poznamenal, že pokiaľ ide o vplyv otca na fyzický a psychický vývoj a výchovu maloletého dieťaťa, je potrebné vykonať ďalšie znalecké dokazovanie znalcom z príslušného odboru a na základe jeho výsledku zhodnotiť, či kontakt otca s maloletým synom nebude mať na neho nepriaznivý vplyv a v súvislosti s týmito závermi následne rozhodnúť o rozsahu úpravy styku starých rodičov s maloletým vnukom.

2. Proti uzneseniu okresného súdu podala odvolanie matka maloletého dieťaťa. Rozhodnutie považovala za nesprávne a nespravodlivé, učené v rozpore so záujmami maloletého, ku ktorému súd došiel na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu veci. Podľa jej názoru súd mal vykonať v tak závažnej veci náležité dokazovanie. Považuje za dávno rozporné so zaužívanou praxou všeobecných súdov rozhodnutie o neodkladnom opatrení bez zabezpečenia vyjadrenia protistrany. Vo veciach rozhodovania o návrhoch na nariadenie neodkladných opatrení všeobecné súdy už dávno nerozhodujú bez vykonania dokazovania. Mala za to, že k hrozbe bezprostredne hroziacej ujmy na právach, ktorých ochranu by bolo potrebné zabezpečiť nariadením neodkladného opatrenia nedošlo. K neumožneniu styku starých rodičov s maloletým dieťaťom uviedla, že sa to stalo len jedinýkrát, a to 05.08.2018, pretože starý otec maloletého sa vyjadril, že nevie zabezpečiť styk s maloletým dieťaťom bez prítomnosti otca maloletého dieťaťa. Súd nepostupoval správne, keď uveril tvrdeniu starých rodičov o tom, že by matka mala styk výrazne obmedzovať a rovnako nepostupoval správne, keď v odôvodnení jeho rozhodnutia nijako nehodnotí oproti čomu, resp. v porovnaní s akou úpravou alebo s akou zaužívanou praxou by mal byť tento obmedzovaný. Matka styk M. so starými rodičmi nikdy bezdôvodne neobmedzovala, okrem prípadu, keď k styku nemohlo dôjsť zo zdravotných dôvodov na strane maloletého dieťaťa. Starí rodičia sa podaním návrhu v tejto veci snažia o nenáležitú úpravu styku a kompenzáciu toho, že pohodlne na svoj vlastný styk s M. využívali upravený styk otca s M., ktorý však tak, ako to má na mysli zákon realizovaný nikdy nebol. Matka má za to, že starí rodičia nemôžu očakávať, že keď sa nerealizuje dôvodne styk otca so synom, že ho majú právo realizovať v rozsahu, ako býva upravený s rodičmi, oni sami. Rozhodnutie súdu považuje za nesprávne aj z dôvodu, že matka nemôže byť spofahnutá na to, že keď bude maloletý realizovať styk so starými rodičmi bez jej prítomnosti, že to bude bez prítomnosti otca, keď ani na jej výslovné žiadosti, aby ich syn nebol prítomný počas ich realizácie styku nijako nereagovali. Rovnako poprela, že by sa matka so starými rodičmi na úprave styku s M. akokoľvek dohodla. Za laxný prístup v rozhodovacej problematike považovala aj hodnotenie súdu, že ak budú starí rodičia realizovať styk s vnukom, že budú musieť zabezpečiť starostlivosť o ich syna, avšak súd ich nijako nedopytoval na to, či tu je vôbec niekto, kto sa im o syna počas tejto realizácie styku postará. Matka tiež uviedla to, že má problém účinne presvedčiť syna vždy keď má byť realizovaný styk so starými rodičmi, aby bol vôbec ochotný na styk odísť. Na základe uvedených skutočností navrhla návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť.

3. Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa vo vyjadrení sa k odvolaniu matky poukázal na to, že dočasná úprava styku maloletého so starými rodičmi tak, ako ju súd vo svojom výroku uviedol, nie je v rozpore so záujmami dieťaťa, že sama matka vo svojich vyjadreniach opomenula, že aj pre ňu by bolo vhodné, keby už na stretnutia chodiť nemusela.

4. Starí rodičia (navrhovatelia) vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedli, že odvolaním napadnuté uznesenie považujú v celom rozsahu za správne. Tvrdenie matky, že im neumožnila styk s maloletým dieťaťom raz, považujú za nepravdivé, nakoľko sa to stalo viackrát, čo bolo aj dôvodom na podanie predmetného návrhu. Rešpektujú rozhodnutie súdu stretávať sa s maloletým bez prítomnosti otca napriek tomu, že je to pre otca ako aj maloletého veľmi náročné, nakoľko majú medzi sebou veľmi dobrý vzťah. Navrhovatelia však vedia zabezpečiť styk s maloletým bez prítomnosti otca, nakoľko o otca nie je potrebná 24 hodinová starostlivosť. Tvrdenia matky ohľadne nerešpektovania jej výchovy sa nezakladajú na pravde, rešpektujú jej pokyny a jediným záujmom je pravidelný styk s maloletým, s ktorým majú vybudovaný veľmi dobrý vzťah. Obmedzovanie, či bránenie v styku nie je v žiadnom prípade

v záujme maloletého. Uznesenie okresného súdu navrhli ako vecne správne potvrdiť. V stanovisku tiež poukázali na to, že do vydania neodkladného opatrenia nikto prítomnosť otca a maloletého M. v jednom byte výslovne nezakázal. Zákaz stretnutia a pozastavenie výkonu rodičovských práv nie je to isté. Za dôležité považovali uviesť aj to, že matka má problém vôbec nejako účinne presviedčať syna vždy keď je realizovaný jeho styk starými rodičmi tak, aby bol ochotný ísť domov. Cíti sa u starých rodičov dobre a cíti, že ho majú radi. Aj na základe prvej skúsenosti, keď bol M. u nich sám, prežili peknú sobotu, aj keď bez otca a dieťa opäť nechcelo ísť domov.

5. Matka k vyjadreniu kolízneho opatrovníka vo svojom vyjadrení sa nestotožnila s jeho názorom, že by úprava styku maloletého M. so starými rodičmi nebola v rozpore so záujmami maloletého. Opätovne konštatovala, že starí rodičia objektívne nie sú schopní, ale hlavne ochotní zabezpečiť neprítomnosť ich syna v ich domácnosti počas realizácie styku s vnukom. Následne tiež matka vo vyjadrení sa k vyjadreniu starých rodičov na odvolanie opätovne poukázala na odvolacie námietky z odvolania, s trvaním na tom, že súd prvej inštancie mal od starých rodičov požadovať osvedčenie toho, či sú schopní zabezpečiť realizáciu styku s vnukom bez prítomnosti otca maloletého a akým spôsobom. Opätovne z jej vyjadrenia vyplýva, že nesúhlasí s tvrdením starých rodičov, že by na strane starých rodičov bola prítomná neodkladná potreba dočasne upraviť pomery neodkladným opatrením. Matka zotrvala na zmene uznesenia okresného súdu a zamietnutí návrhu starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia.

6. O úprave styku s maloletým súd rozhoduje v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých v zmysle ustanovenia § 111 písm. d) C.m.p. Pokiaľ dochádza k úprave styku dieťaťa s blízkymi osobami na základe neodkladného opatrenia, aj v takomto prípade je potrebné aplikovať ustanovenia Civilného mimosporového poriadku.

7. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, bez viazanosti rozsahom odvolania (§ 65 C.m.p., podľa ktorého odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu), bez viazanosti odvolacími dôvodmi (§ 66 C.m.p. - odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný) prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania (a contrario § 385 ods. 1 C.s.p. - na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem).

9. Odvolací súd odvolaním napadnuté uznesenie vo výroku o nariadení neodkladného opatrenia zmenil v zmysle § 388 C.s.p. tak, že nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 4P/34/2017 upravil styk starých rodičov T. O. M. a N. M. s maloletým dieťaťom M. E. bez prítomnosti matky tak, že starí rodičia si prevezmú maloleté dieťa každý párný týždeň v mesiaci v sobotu o 09.00 hod. spreď bytu matky a vrátia ho späť matke toho istého dňa na tom istom mieste o 18.00 hod.

10. Procesná úprava neodkladných opatrení podľa C.m.p. sa spravuje obdobným režimom ako v prípade ostatných inštitútov za subsidiarity Civilného sporového poriadku v zmysle § 2 ods. 1 C.m.p. V Civilnom mimosporovom poriadku sú vymedzené len určité ustanovenia, ktoré predstavujú výnimku oproti všeobecnej úprave neodkladných opatrení v Civilnom sporovom poriadku tak, ako to vyplýva aj z marginálne označenej tretej časti C.m.p. s názvom „Niektoré ustanovenia o neodkladných a iných opatreniach súdu“. Hlavná úprava neodkladných opatrení aj čo do formálnych náležitostí ako aj účinkov je teda upravená v ustanoveniach § 324 až § 342 C.s.p. Jednotlivé osobitné neodkladné opatrenia, ktoré sú upravené v tretej časti Civilného mimosporového poriadku tak nepredstavujú taxatívny výpočet neodkladných opatrení, ktoré je možné nariadiť v režime podľa tohto zákona. Samotná úprava v týchto prípadoch si kladie za cieľ len zdôrazniť ich procesné osobitosti. V režime civilného mimosporového konania je teda možné nariadiť aj iné neodkladné opatrenia, ako sú uvedené v ustanovení § 365 až § 368 s poukazom na ustanovenie § 2 ods. 1 C.m.p. v spojení s § 325 C.s.p. Pokiaľ okresný súd rozhodoval o návrhu starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia ohľadne ich styku s maloletým dieťaťom, ide síce o nariadenie neodkladného opatrenia v režime civilného mimosporového konania, avšak nejde o osobitné neodkladné opatrenie vymedzené v ustanoveniach § 365 až § 368 C.s.p., preto na takéto neodkladné opatrenie správne aj okresný súd aplikoval ustanovenia vyplývajúce z Civilného sporového

poriadku upravujúce neodkladné opatrenia. Pokiaľ okresný súd nariadil neodkladné opatrenie v režime civilného mimosporového konania na návrh účastníka, aplikuje sa postup v súlade s § 336 (resp. § 337) C.s.p., ktoré sa v tomto prípade použijú primerane.

11. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia, resp. pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa dokazovanie nevykonáva. Navrhovateľ k návrhu pripojil len listinné dôkazy, ktorých sa dovoľáva. Dokazovanie má v tomto prípade charakter tzv. osvedčovania, keď skutočnosti uvedené v návrhu, alebo ktoré sú súdu zrejmé, keď nariaďuje neodkladné opatrenie, spĺňajú atribúty vysokej miery pravdepodobnosti. Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť aj bez výsluchu účastníkov, bez ich vyjadrení, ako aj bez nariadenia pojednávania. V žiadnom prípade sa preto nemožno stotožniť s odvolacími námietkami matky maloletého dieťaťa, že súd sa nemal obmedziť len na rozsah dokazovania na základe predložených dôkazov navrhovateľov, mal vykonať ďalšie dokazovanie, mal zabezpečiť vyjadrenie protistrany, či mal urobiť dopyt o prešetrenie pomerov na strane účastníkov konania. Matka v odvolaní prostredníctvom svojej právnej zástupkyne takýmito návrhmi nepopierne popiera samotný zmysel inštitútu neodkladného opatrenia tak, ako je koncipovaný Civilným sporovým poriadkom.

12. Matka maloletého dieťaťa v odvolaní tiež namietala, že v konaní o nariadení neodkladného opatrenia nebolo preukázané nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy na právach, ktorý ochranu by bolo potrebné zabezpečiť nariadením neodkladného opatrenia.

13. Ustanovenie § 325 ods. 1 C.s.p. vymedzuje, že neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Na prípad úpravy styku je potrebné aplikovať predpoklad nariadenia neodkladného opatrenia spočívajúci v potrebe bezodkladne upraviť pomery. Pomery, ktoré majú byť neodkladným opatrením upravené, musia mať vždy povahu právnych vzťahov. Regulácia faktických pomerov je z povahy veci vylúčená. Právne pomery a ich relevanciu posudzuje súd vždy v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Potreba ich úpravy musí byť bezodkladná, čo zahŕňa aj prvok naliehavosti a nevyhnutnosti. Samotný atribút bezodkladnosti však bez ďalšieho neznamená, že ide o akútny a jednorazový stav. Potreba upraviť pomery môže byť bezodkladná a pretrvávajúca aj po určité dlhšie časové obdobie. Reálne vyhodnotenie potreby bezodkladne upraviť pomery je otázkou voľnej úvahy súdu. Neodkladné opatrenie bude spravidla opodstatnené, ak dochádza k porušovaniu alebo ohrozovaniu práv a oprávnených záujmov navrhovateľov. V tomto smere sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje s názorom okresného súdu o potrebe bezodkladne upraviť pomery medzi starými rodičmi a maloletým dieťaťom, vzhľadom na to, že styk len na základe dohody medzi starými rodičmi a matkou maloletého dieťaťa bol problematický a nemal jasne určené pravidlá, pričom je nepochybné, že starí rodičia majú právo na styk so svojím vnukom. Okresný súd v tomto smere správne poukázal na ustanovenie § 36 ods. 1 Zákona o rodine a upravil styk dieťaťa s blízkymi osobami, jeho starými rodičmi. V tomto smere správne posúdil aj frekvenciu styku v závislosti od záujmu a potrieb dieťaťa, od jeho časových možností, od vplyvu, akým domáhajúce sa osoby môžu pôsobiť na dieťa a jeho fyzický a duševný stav, od ich možností a schopností postarať sa o dieťa tak, aby bol styk s nimi najmä na prospech dieťaťa. Aj dieťa má právo na styk so svojimi starými rodičmi. Je nepochybné, že styk starých rodičov s maloletým dieťaťom môže byť na prospech dieťaťa vzhľadom na ich životné skúsenosti, citový vzťah a možnosť ponúknuť aj iný prístup a zážitky ako vlastní rodičia. Krátkodobý styk starých rodičov s dieťaťom aj v prípade ich benevolentnejšieho prístupu k výchove dieťaťa určite nemôže mať negatívny vplyv na dieťa z hľadiska jeho duševného vývinu, pokiaľ výchova zo strany rodičov (v tomto prípade len matky) je dôsledne a dostatočne zabezpečená. Z tohto hľadiska preto odvolací súd rozhodnutie okresného súdu považoval za vecne správne v rozsahu úpravy styku. Prihliadol však na odvolaciu námietku matky, že pokiaľ tento styk sa má realizovať v sobotu (deň pracovného voľna) je zaťažujúce pre samotné dieťa, aby z domu odchádzalo už o 8.00 hod. Odvolací súd preto zmenil uznesenie okresného súdu a styk upravil tak, že posunul prevzatie si maloletého dieťaťa starými rodičmi na 9.00 hod.

14. Nakoľko odvolací súd ponechal styk starých rodičov s maloletým dieťaťom nariadený neodkladným opatrením, potvrdil uznesenie okresného súdu vo výroku II. ohľadne povinností matky a starých rodičov upravujúcich styk s dieťaťom. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v tomto výroku je vecne správne, a preto odvolací súd toto rozhodnutie prvej inštancie potvrdil v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p.

15. Odvolací súd v zmysle § 65 a § 66 C.m.p. nie je viazaný rozsahom odvolania ani odvolacími dôvodmi, preto preskúmal správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku o realizácii upraveného styku

starých rodičov s maloletým dieťaťom bez prítomnosti otca maloletého dieťaťa. Uznesenie okresného súdu v tomto výroku zrušil v zmysle § 389 ods. 1 písm. d) C.s.p. vzhľadom na to, že nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, neexistovali.

16. Je nepochybné, že otec maloletého dieťaťa O. M. má adresu svojho trvalého bydliska a býva na rovnakej adrese ako starí rodičia maloletého dieťaťa. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 17Ps/2/2017-65 zo dňa 30.01.2018 bola O. M. obmedzená spôsobilosť na právne úkony, avšak len pri majetkovoprávných rozhodnutiach, prevode, predaji, či kúpe hnutel'ného, nehnuteľného majetku, v právnych úkonoch, akými sú uzatváranie zmlúv, ktoré by ho zaväzovali k plneniu materiálnych alebo finančných povinností v hospodárení s finančnými prostriedkami prevyšujúcich 30,- Eur týždenne. Za opatrovníkov O. M. súd ustanovil starých rodičov maloletého dieťaťa, to znamená T. O. M. a N. M., ktorí sú oprávnení a povinní obmedzeného zastupovať v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony. Zo znaleckého posudku, ktorý citoval aj okresný súd z napadnutého uznesenia vyplýva, že otec dieťaťa síce nie je schopný integrácie do samostatného plnohodnotného spôsobu života a je odkázaný na usmernenie a starostlivosť inej zdravej osoby vo vybraných sebaobslužných úkonoch, úradných záležitostiach a sociálnych interakciách a u menovaného je čiastočne narušená tvorba racionálneho úsudku, jeho schopnosť a riešiť sociálne situácie a vzťahy ako aj adaptačné schopnosti na požiadavky bežného životného fungovania sú znížené, ale je schopný orientovať sa v každodenných jednoduchších situáciách, v týchto sa správne rozhodnúť a adekvátne jednať. Iba v nových a zložitejších situáciách a problémoch môže dospieť k neadekvátnym riešeniam a vo svojich rozhodnutiach môže byť ľahko ovplyvniteľný. Z uvedenej diagnózy, ako aj z rozhodnutia okresného súdu o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, žiadnym spôsobom nevyplýva, že by otec maloletého dieťaťa mal byť akýmkoľvek spôsobom nebezpečný pre svoje okolie, prípadne pre iné osoby. Z tohto hľadiska preto nebolo preukázané, že by nemohol prísť do kontaktu s dieťaťom (vlastným), a preto toto dieťa by mal byť nebezpečný.

17. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 8P/56/2017-53 zo dňa 30.05.2018 súd pozastavil výkon rodičovských práv a povinností otca obmedzeného v spôsobilosti na právne úkony O. M. k maloletému M. E., pričom dochádza k pozastaveniu rodičovských práv a povinností len v rozsahu, ako sú koncipované v zmysle § 28 Zákona o rodine (zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

18. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. Ako vyplýva z ustanovenia § 28 ods. 3 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

19. Aj keď výpočet ustanovení § 28 ods. 1 Zákona o rodine má iba demonštratívny charakter a upravuje iba najdôležitejšie zložky pôvodnej rodičovskej moci a tieto práva treba chápať zároveň ako povinnosti, predpokladá sa, že ich rodičia vykonávajú dobrovoľne a so všetkou starostlivosťou. Ide teda o rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k dieťaťu v zmysle zabezpečiť komplexný rozvoj dieťaťa po stránke duševnej, telesnej, mravnej, citovej, zdravotnej, rozumovej, ako aj vo vzťahu k zastupovaniu dieťaťa a správe jeho majetku. Pozastavenie výkonu rodičovských práv a povinností prichádza do úvahy tak ako to vyplýva z ustanovenia § 38 ods. 1 Zákona o rodine, ak niektorému z rodičov bráni vo výkone jeho rodičovských práv a povinností závažná prekážka, a ak je to v záujme maloletého dieťaťa. Za závažnú prekážku možno považovať zlý zdravotný stav otca maloletého dieťaťa. Počas pozastavenia výkonu rodičovských práv a povinností je však rodič naďalej formálne nositeľom týchto práv a povinností, avšak nemôže ich vykonávať. Len ak odpadnú podmienky pre pozastavenie, zruší súd rozhodnutie o pozastavení rodičovských práv a povinností aj bez návrhu. Pri pozastavení rodičovských práv, teda rodič (otec maloletého dieťaťa) nemá práva a povinnosti vo vzťahu k maloletému dieťaťu týkajúce sa starostlivosti o výchovu, výživu, všestranný rozvoj maloletého dieťaťa, nemôže ho zastupovať, nemôže spravovať jeho majetok. Neznamená to však v žiadnom prípade, že ako tretia osoba nemôže byť vôbec v prítomnosti maloletého dieťaťa. Takáto osoba, ktorá má postavený výkon rodičovských práv a povinností sa vo vzťahu k dieťaťu stáva treťou osobou, to znamená nemôže sa starať o dieťa o jeho výchovu a výživu, nemá právo zastupovať dieťa, či spravovať jeho majetok, ale neznamená to, že pokiaľ sa

nachádza v určitom prostredí, že v tomto prostredí nemôže byť zároveň maloleté dieťa, zvlášť, pokiaľ o toto maloleté dieťa v čase styku s týmto dieťaťom sú povinní starať sa jeho starí rodičia. Je na zodpovednosti starých rodičov, aby v rámci realizácie styku s maloletým dieťaťom neponechali maloleté dieťa s osobou, ktorá má obmedzenú právnu spôsobilosť a nevedela sa o dieťa postarať. V takomto prípade totiž otec maloletého dieťaťa je len tretou osobou, ktorá sa nachádza v rovnakom bydlisku ako starí rodičia maloletého dieťaťa, ide o osobu s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony, čo však nevylučuje, aby ako tretia osoba nemohla byť vôbec v kontakte s maloletým dieťaťom. Ako už bolo uvedené, takýto rodič je naďalej formálne nositeľom práv a povinností, avšak ich nemôže vykonávať. To znamená, že nemá práva a povinnosti k dieťaťu, čo však neznamená, že nemôže byť v prítomnosti dieťaťa. Otec maloletého dieťaťa v tomto prípade je v postavení, ako akýkoľvek iný príbuzný starých rodičov, ktorý by mal obmedzenú spôsobilosť na právne úkony a nemal žiadne práva a povinnosti k maloletému dieťaťu, ale sa nachádzal v prítomnosti dieťaťa. Otec maloletého dieťaťa so svojho postavenia nemá právo na styk s maloletým dieťaťom, nemôže sa ho ani domáhať, ale na druhej strane neexistuje dôvod, prečo by maloleté dieťa nemohlo fungovať v prostredí, kde sa takáto osoba nachádza. Odvolací súd preto posúdil rozhodnutie okresného súdu v tomto smere ako vecne nesprávne, pretože dôvody, pre ktoré bolo vydané neexistovali.

20. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3:0.
Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP).

Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CSP).